

چکیده

مقدمه

تحولات اخیر جهانی، نظامهای سلامت کشورهای را نیز تحت تأثیر قرار داده و بسیاری از کشورها برای بهره برداری از فرصتهای اقتصادی آن به عرصه تجارت بین المللی خدمات سلامت روی آورده اند. ایران نیز به دلیل برخورداری از مزیت‌های رقابتی در صنعت سلامت، قصد دارد به این عرصه وارد شود و در این مسیر با چالشهای متعددی مواجه است. این پژوهش با هدف ارائه راهکارها و الگوی مناسب برای ایران با توجه به فرصتها و چالشهای تجارت در این بخش انجام شده است.

روش پژوهش

بخشی از این پژوهش با روش مطالعه تطبیقی انجام شده و در بخشی دیگر از پژوهش ترکیبی شامل مطالعه کیفی برای تعیین چالشها و فرصتهای جهانی شدن سلامت ایران به تفکیک روشهای چهارگانه تجارت خدمات سلامت و سپس از روش کمی (مدل تصمیم گیری چند معیاره، رویکرد تاپسیس) جهت اولویت بندی چالشها و فرصتها استفاده شده است که در نهایت با کمک صاحب نظران در نشست های تخصصی راهکارهای مناسب برای چالشهای مهم هر روش ارائه گردید و براساس مجموعه مراحل فوق، الگوی اولیه طراحی و با استفاده از تکنیک دلفی و موافقت بیش از ۸۰ درصدی صاحب نظران الگوی پیشنهادی معتبرسازی گردیده است.

یافته های پژوهش

یافته های این پژوهش نشان می دهد که کشورهای مورد مطالعه با توجه به مزیت‌های رقابتی در عرصه تجارت جهانی خدمات پزشکی فعالیت دارند. تنها هندوستان در هر چهار روش تجارت خدمات سلامت فعال است. ایران نیز در زمینه تجارت خدمات پزشکی با چالشهای متعددی روبروست که مهم ترین آنها عبارتند از: مهارت ضعیف تکلم به زبان انگلیسی، غیر قابل انتقال بودن بیمه ها، عدم وجود مراکز با اعتبار بین المللی، زیرساختهای نامناسب ارتباطات در کشور و هزینه بالای آن، بازاریابی نامناسب در زمینه خدمات پزشکی و حمایت ضعیف دولت از صادرات خدمات پزشکی و مهم ترین فرصتهای ایران در این راستا شامل فرصت افزایش درآمدهای ارزی، برخورداری از نیروی انسانی با کیفیت، زیرساختهای مناسب و فناوریهای نوین پزشکی است.

بحث و نتیجه گیری

علیرغم فرصتهای ایران در زمینه همه روشهای تجارت بین المللی خدمات سلامت اعم از فرصتهای جهانی و مزیت‌های داخلی، با توجه به چالشهای بالقوه هر یک از این روشها، پرداختن به همه انواع آن تجارت بین المللی خدمات سلامت در حال حاضر امکان پذیر نبوده و نیازمند برخی اقدامات و برنامه ریزی هایی است که مقدمات لازم را برای حضور بخش سلامت در عرصه تجارت جهانی فراهم آورد. با توجه به مجموعه عوامل مورد مطالعه در الگوی ارائه شده مهم ترین روشی که ایران در حال حاضر می تواند بدون نیاز به سرمایه گذاری وسیع و با انجام یک سری اقدامات کاربردی به آن بپردازد، گردشگری پزشکی است، سایر روشها در سطح محدود قابل ارائه است و نیازمند اقدامات توسعه ای بیشتر است.

واژه های کلیدی

ایران، جهانی شدن خدمات سلامت، تجارت بین المللی خدمات سلامت، فرصت، چالش، راهکار